

Rapport om brug af iPad i akademisk sammenhæng

Jeg har lånt en iPad af KB over en længere periode for at teste dens muligheder i forbindelse med mit arbejde som lektor i historie på KU.

Mine erfaringer er generelt meget positive. Nedenstående rapport bygger på et ganske usystematisk grundlag, idet jeg blot rapporterer om erfaringer jeg har gjort via almindelig nysgerrig brug af iPaden, og da jeg nok er interesseret i elektroniske muligheder i forskningssammenhæng, men ingen særlige kompetencer har på dette felt. Jeg har således også kun et overfladisk kendskab til problematikkerne omkring elektronisk publicering, som KB måtte være involveret i.

I det følgende lægger jeg vægt på brugen af iPad som e-læser. iPad har naturligvis også mange andre interessante funktioner, der er mindre relevante i denne forbindelse.

Nyttige programmer

Følgende programmer, eller programmer med tilsvarende funktionalitet, er helt nødvendige for at få det optimale ud af iPad i forskningssammenhæng.

Good Reader (tekst læser, især velegnet til pdf filer, med rigtig gode annoterings-redskaber).

Dropbox (opbevarings- og udvekslingsprogram baseret på 'the cloud'. Annoterede pdf filer og andet fra iPad kan tilgås fra andre computere og omvendt).

Tekstbehandlings/office program. Jeg har valgt Quick Office – ikke allerbedste funktionalitet, men rimelig. Et eminent og billigt program til basal skrivning/notetagning er iA Writer. Det gode ved iA Writer er netop, at der ikke er andre funktioner end de helt basale, men programmet tilføjer piletaster mv til tastaturet, så det er nemt at navigere rundt i den tekst, man skriver.

Hvad angår e-bogs læsning kommer dertil **Kindle's app, Stanza og ibooks**, der alle er rigtig udmærkede og gratis platforme til læsning af e-bøger, men det angår formentlig ikke KB, hvis e-bøger bruger andre platforme.

E-læsning

Jeg er generelt meget positiv overfor e-bøger, og er, min metier til trods, ikke nostalgisk anlagt i forhold til de trykte bøger. Det er helt konkret en stor lettelse ikke at skulle slæbe bøger – ikke mindst når man rejser, og det gør akademikere jo ofte. Det er desuden rigtig praktisk altid at have artikler og bøger liggende på iPad'en så man kan læse udenfor kontoret, under transport mv. Så længe det er muligt at annotere teksterne og synkronisere dem til andre computere, fungerer det efter min mening fint i forskningssammenhæng at læse artikler eller bøger i staccato, som det ofte er tilfældet med iPad læsning.

Jeg læser e-tekster både på iPad og på større PC skærm. Engang imellem kan iPad skærmen være lidt lille når man skal læse mange sider der ikke er optimeret til e-læser. Det gælder især skannede tekster, hvor hver side, eller måske to sider, fungerer som ét billede. De større computere har tillige den fordel, at man hurtigt kan trække citater ud af de elektroniske tekster (eller 'affotografere' tekstfelter, og sætte dem ind i et note dokument, idet man hurtigt kan klikke frem og tilbage mellem dokumenterne. Det er lidt mere besværligt med iPad, hvor man skal lukke og åbne programmer for at skifte mellem hhv pdf og tekst dokumenter. iPad er bedst til at læse og annotere tekster, og derefter gemme dem i dropbox eller lignende, for så at arbejde videre med teksten på en større computer.

Jeg har ikke prøvet alle KBs digitale tilbud, men her er hvad jeg har erfaret fra de, jeg har været inde over.

E-bøger

Palgraves e-bøger er en gave til iPad brugere fordi de downloades lynhurtigt i en pdf udgave, der er meget simpel at navigere rundt i. Ikke mindst er det en fordel, at de kan åbnes i Good Reader – et iPad program med udmærket søgefunktion, en særdeles funktionel annotering og mulighed for udhævning/kopiering af citater. Palgraves Pdf version har derimod ingen hyperlinks, hvilket er lidt irriterende, når man fx skal læse noter. Humanister har det jo med at skrive slutnoter, snarere end tekst-parenteser eller fodnoter, så det er nødvendigt at bladre fra tekst til note og tilbage.

Derimod er **e-brary** en rædsel at arbejde med – langsom og klodset, dårlig læseflade, elendigt annoteringssystem – og det gælder ikke blot brugen af denne platform på iPad, men også generelt på større computere. På iPad kan man så vidt jeg kan se ikke downloade e-brarys 'Reader' (som er et særligt plug in), men det er ikke afgørende i forhold til funktionalitet, synes jeg. Det er rigtig ærgerligt at e-brary ikke snart udvikler bedre løsninger for e-læsning, eftersom så mange af de store akademiske forlag ser ud til at vælge at publicere her.

Mht de danske e-bøger fra **ebib.dk** kan de ikke læses på iPad, så længe Adobe ikke laver en 'Digital Edition' til iPad. Der er muligvis uautoriserede måder at omgå dette problem på, men jeg har ikke forsøgt, eftersom der er så få bøger på ebib. Indtil videre er problemet således begrænset, men på sigt kan det blive kritisk.

Google books fungerer fint på iPad, og for læsning af **Project Gutenberg** bøger bruger jeg Stanza app til iPad, der er gratis e-læser platform.

E-artikler

Efterhånden er de allerfleste nyere **tidsskrifter**, og også mange ældre, tilgængelige online, og kan via KB downloades som pdf – hvilket er en kæmpe fordel i forhold til tilgængelighed, papirforbrug, arkivering, søgbarhed og slæbbarhed. Jeg er en af dem, der ikke finder det nødvendigt at printe artikler ud for at læse dem, og derfor er iPad ideel til det brug.

KBs elektroniske kopiservice er ligeledes relevant for iPad brugere. Efter at der er blevet åbnet op for digitale tidsskrift-kopier som gratis service fra KB, har jeg bestilt en del ældre artikler, som også er

ankommet om end med nogen forsinkelse (se medsendte log over bestilling og levering af bøger og artikler i REX). I forbindelse med de digitale kopier er det væsentligt at have en pdf reader, der kan annotere tekster der er skannet i billedformat, hvilket programmet Good Reader er i stand til via streg- eller figurmarkeringer, og med indsættelse af 'note sedler' (I forhold til PC computere bør KB måske anbefale sine lånere at downloade programmet **PDF X-Change Viewer**, der er rigtig god til at annotere tekster, og som i modsætning til Adobe-programmer med tilsvarende funktionalitet, er gratis. Den gratis Adobe reader, som de fleste bruger til at læse pdf filer – og således også de elektroniske artikler fra denne KB service – kan ikke annotere tekster, og derfor bør brugerne måske gøres opmærksomme på, at der er alternative muligheder).

Andre digitale emner på KB

iPad egner sig glimrende til de fleste af KBs andre digitaliserede emner, både de ældre tidsskrifter i wayback.dk.dk og base.kb.dk. Artiklerne i Tidsskrift.dk kan åbnes i pdf versioner, og det er udmærket. De digitaliserede billeder og kort står fint på iPad, hvor muligheden for at zoome med fingrene på skærmen kommer til sin ret.

Jeg har ikke kunnet få **Småtryks digitaliserede emner** til at fungere på iPad – Daells Varehus kataloget og de ældre Partiprogrammer kan ikke åbnes i iPads webbrowser, selvom sitet i flg vejledningen skulle understøtte Safari (dvs den standard-browser iPad anvender).

Jeg har ikke det store kendskab til andre e-læsere (kindle, nook eller andre tablets) men iPad synes at have fordele frem for disse. Ikke mindst skærmens størrelse og skarphed, det øjeblikkelige skift mellem sider i e-bøger, den nemme zoom funktion og tastaturets størrelse, der gør det nemt at skrive kommentarer og notater under læsningen. Til gengæld er iPad dyrere og bruger mere strøm.

Konkluderende er iPad en rigtig god løsning til e-læsning på tablet, og meget anvendelig i forhold til det boom i e-bøger vi forhåbentlig endelig står overfor. I forhold til andre e-læsere er den især velegnet til den visuelle formidling, der efterhånden fylder langt mere i academia end tidligere.

København d. 20 juli 2011

Dorthe Gert Simonsen